

MAKHNOVISTERNA

I början av ryska revolutionen jagade ukrainska bönder och arbetare bort eller dödade godsägare och tsarens tjänstemän. Under februarirevolutionen år 1917 släpptes den ukrainske bonden och anarkisten Nestor Makhno ur Moskvas fängelse. Han återvände till Ukraina och blev där ledare för en av gerillagrupperna, som snart kallade sig makhnovister.

Makhnorörelsen kämpade mot den tyska ockupationsmakten, den ryska vita armén och de egna nationalisterna och vann många strider. Rekryteringen till rörelsen skedde på frivillig basis. När armén kom till en by eller stad klargjorde den för invånarna att dess syfte var att säkra arbetarnas och böndernas självstyre. Land och fabriker övertogs och ägarna drevs bort i ett försök att göra sig av med stat och kapitalism. Istället inrättades byråd. Makhnos roll gick från militär ledare till anarkistisk organisatör. Åren 1918 till 1919 försökte makhnovisterna skapa ett anarkistiskt samhälle som administrerades av arbetarråd. Ekonomin byggde på fritt utbyte mellan stad och landsbygd, enligt en modell föreslagen av den ryske anarkisten Kropotkin. Så organiserades större delen av Ukraina efter anarkistisk modell.

Efter att Makhnos armé besegrat den vita armén i Ukraina vände sig år 1920 Röda armén mot makhnovisterna. Lenin ville inte ha små självständiga anarkistiska samhällen, han ville gripa makten i landet. Vapnen som rörelsen tidigare fått från bolsjevikerna drogs in. År 1920 besegrade Röda armén makhnovisterna, avrättade dem eller skickade dem till läger i Sibirien. Nestor Makhno lyckades fly. I exil skriver han tillsammans med andra anarkister i den så kallade Dielo Trouda-gruppen år 1921 "De frihetliga kommunisternas organisationsplattform".